

UDENRIGSMINISTERIET

— Finansudvalget
FIU § alm. del - § 6 Bilag 1
Offentligt

Folketingets Udenrigsudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegram adr. Etrangeres
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1x5

Journalnummer
104.Dan.6-1.FFL2005

Kontor
Udviklingspolitik

Den 4. okt. 2005

Vedlagt fremsendes i 5 eksemplarer svar på Udenrigsudvalgets spørgsmål nr. 100 af 30. september 2005.

Endvidere vedlægges, som lovet, en tabel, der forklarer de midler, der tilføres katastroferammen.

Ulla Tørnæs

UDENRIGSMINISTERIET

Den 4. oktober 2005

Udenrigsudvalgets spørgsmål
100 af 30. september 2005 til
skriftlig besvarelse

Spørgsmål 100:

”Ministeren bedes oversende sit talepapir fra samrådet den 28. september 2005 om samrådsspørgsmål O-R om tsunamibistanden og katastroferammen.”

Svar:

Nedenfor Udviklingsministerens talepapir til brug for samråd i Udenrigsudvalget den 28. september 2005.

Spørgsmål O

”I forlængelse af svarene på Udenrigsudvalgets spørgsmål 40, 41, 42 og 43 og statsministerens svar på S 3087 stillet af Steen Gade, hvor statsministeren forsikrer, at regeringen vil leve op til sine løfter om, at pengene til Tsunamikatastrofens ofre ikke må tages af ulandsbistanden, bedes ministeren redegøre for, hvilket beløb regeringen agter at øge katastroferammen/ekstra-ordinære humanitære bidrag med i indeværende finansår.”

Svar:

- Som bekendt blev der i løbet af årets første dage bevilget 190 mio. kr. i humanitær bistand til afhjælpning af følgerne af flodbølgekatastrofen i Sydøstasien. Midlerne blev taget fra den såkaldte ”katastroferamme” – finanslovkonto 06.39.02.10: Ekstraordinære humanitære bidrag – hvortil der på finansloven 2005 er afsat **494 mio. kr.** Samtidig stillede regeringen i udsigt, at der senere på året ville blive afsat yderligere midler til humanitære katastrofeindsatser, såfremt der måtte vise sig behov herfor.
- Det stod relativt hurtigt klart, at der – med det træk på katastroferammen, som tsunami-indsatsen udgjorde – var behov for at tilføre katastroferammen flere midler i årets løb, hvis vi skulle imødekomme de humanitære appeller, som vi fra dansk side normalt har ydet bidrag til.

- Jeg traf derfor allerede i foråret beslutning om at tilføre katastroferammen yderligere 44 mio. kr.. De 44 mio. kr. er det maksimale beløb, som jeg efter de gældende bevillingsregler administrativt kan tilføre katastroferammen ved omprioritering fra andre steder på u-landsrammen.
- De 44 mio. kr., som blev tilført katastrofebevillingen, kommer fra et mindreforbrug i 2005 på bistandsprogrammet i Bolivia (§06.32.03.11). Den vanskelige politiske situation i Bolivia med forestående præsidents-, parlaments- og lokalvalg i december gør ganske enkelt, at det ikke er muligt at gennemføre aktiviteter i Bolivia for de 195 mio. kr., som vi tidligere har regnet med at anvende i år.
- Samlet er der altså lige nu en bevilling til katastrofeindsatser på i alt 538 mio. kr. Heraf er der frem til i dag anvendt 520 mio. kr. Og det er klart, at 18 mio. kr. ikke er tilstrækkeligt til at dække de humanitære bevillinger, vi finder det naturligt at yde i de kommende måneder.
- Der er således helt aktuelt et behov for at yde bidrag til humanitære indsatser i bl.a. Irak og Afghanistan. Der er også behov for støtte til humanitære aktiviteter i opfølgning på fredsprocessen i Sudan, som vi vil fremlægge som del af det kommende Sudan-aktstykke, som jeg håber at kunne forelægge Finansudvalget senere på efteråret..
- Også i forhold til andre nødhjælps- og katastrofesituationer, herunder især til afhjælpning af fødevarerituationen i det sydlige Afrika, er der behov for at overveje yderligere konkrete tiltag, ikke mindst gennem relevante FN-organisationer.
- Der vil derfor efter regeringens opfattelse – udover de 44 mio. kr., der som nævnt tidligere på året er blevet tilført katastroferammen – nu skulle tilføres yderligere 106 mio. kr., således at der hermed i alt i løbet af 2005 tilføres katastroferammen 150 mio. kr. Den samlede bevilling til katastrofeindsatser i 2005 vil herefter være på 644 mio. kr.: Altså de oprindelige 494 plus de yderligere i alt 150 mio. kr.

- Jeg vil en af en af de nærmeste dage forelægge et **aktstykke** herom for Finansudvalget
- De 150 mio. kr. findes på to måder. Dels ved omprioritering inden for u-landsrammen, og dels ved tilførsel af nye midler.
- 112 mio. kr. finansieres ved omprioriteringer inden for bistandsrammen.
- 1) Størstedelen af midlerne kommer fra ikke-anvendte midler i Bolivia (§06.32.03.11. Bolivia). Udover de allerede nævnte 44 mio. kr., der blev omprioriteret i foråret, regner vi med yderligere 25 mio. kr., som ikke vil kunne anvendes som følge af den politiske situation, der lammer en stor del af de konkrete bistandsindsatser. Det indebærer, at der i alt omprioriteres 69 mio. kr. fra Bolivia til katastroferammen.
- 2) Herudover vil der i 2005 ske, hvad vi kan kalde en planlagt forsinkelse i gennemførelsen af bistandsindsatser i Kenya (§06.32.01.11. Kenya), som konsekvens af kontroversen omkring Mellemlandsligt Samvirkes indsats i landet. Det har ført til, at jeg har besluttet IKKE at udvide landerammen fra 120 til 150 mio. kr., som oprindeligt planlagt. Også disse 30 mio. kr. vil blive tilført katastroferammen.
- 3) Og endelig gælder, at der på Sri Lanka (§06.32.02.15. Øvrige lande i Asien), som følge af manglende fremskridt i fredsprocessen – og i sagens natur også som følge af tsunamien – ikke er mulighed for fuldt ud at anvende midler til langsigtet udviklingsbistand. Derfor regner vi med at kunne omprioritere 13 mio. kr. fra Sri Lanka til katastroferammen.
- For alle tre lande – Bolivia, Kenya og Sri Lanka – gælder, at der er tale om midler, der ikke kan (eller for Kenyas vedkommende: bør) omprioriteres til andre udviklingsindsatser i disse lande – og hvor det derfor er naturligt at omprioritere midlerne til katastroferammen.
- Udover de 112 mio. kr., som internt omprioriteres, tilføres yderligere 38 mio. kr. i nye midler, der ikke hentes inden for u-landsrammen og ej heller inden for Udenrigsministeriets bevillinger i øvrigt. Det sker selvsagt efter aftale med finansministeren.

- Sammenfattende kan jeg således sige, at det kommende aktstykke vil indebære en forøgelse af katastroferammen i 2005 med 150 mio. kr., således at der herefter er 644 mio. kr. til rådighed for ekstraordinære humanitære bidrag. Denne forøgelse af rammen indebærer, at det i år vil være muligt både at finansiere Tsunami-katastrofen og samtidig fastholde de øvrige bevillinger til katastrofeindsatser på nogenlunde samme niveau som i 2004. Det siger sig selv, at katastroferammen nødvendigvis må være fleksibel, og at der ikke hvert eneste år skal afsættes nøjagtigt det samme som sidste år. Det er en ramme, der skal afspejle de humanitære situationer i verden, og hvor vi nødvendigvis hvert eneste år løbende må tage stilling til, hvornår der er behov for at øge rammen – og i så fald med hvor meget.
- Det aktstykke, som vi nu lægger frem indebærer, at der er nogenlunde det samme til rådighed i 2005 indsatser, der ikke er relateret til tsunamien – nemlig 454 mio. kr. – som vi anvendte på hele katastroferammen i 2004 (465 mio. kr. – heraf 10 mio. kr. til Tsunami-indsatser mellem jul og nytår – og dermed 455 mio. kr. til ikke-tsunamirelevante indsatser i 2004).
- Det viser klart, at regeringen har levet op til løftet om, at tsunami-indsatsen ikke skulle gå ud over den øvrige humanitære bistand, der fra dansk side ydes i konflikt- og katastrofesituationer overalt i verden.

Spørgsmål P

Det fremgår af svaret på spørgsmål 42, at FN allerede i begyndelsen af 2005 - foruden anmodning om bidrag til Niger - også har anmodet om bidrag til Etiopien og Nordkorea. Agter regeringen at reagere positivt på disse appeller?

Svar:

- Som nævnt agter regeringen at bidrage gennem FN til udvalgte nødhjælps- og katastrofesituationer. Bidrag til Etiopien indgår i overvejelserne enten som reaktion på de regionale appeller eller som bidrag specifikt øremærket til Etiopien. Der er i år i øvrigt allerede anvendt 3,8 mio. kr. gennem danske hjælpeorganisationer til fødevareindsatser i Etiopien. Hertil kommer, at finansudvalget i foråret gav sin tilslutning til, at der gennem

UNHCR blev bevilget 12,5 mio. kr. til organisationens arbejde i Østafrika, herunder på Afrikas Horn.

- Danmark ydede allerede i foråret 5 mio. kr. til Nordkorea via Internationalt Røde Kors. Siden da er situationen blevet kompliceret. Nordkoreas regering har for nylig meldt ud, at man ikke mere har behov for humanitær hjælp, og man har bedt de humanitære organisationer om at trække internationalt personale ud af landet. Der henvises til en meget god høst som baggrund for beslutningen. FN's vurdering er dog, at der stadig vil være behov for bl.a. fødevarerhjælp til en del af befolkningen et stykke tid frem. Den nordkoreanske reaktion ses som et element i det større internationale tovtrækkeri, der p.t. pågår med landet. Udenrigsministeriet drøftede i denne uge sagen med programdirektøren i Verdensfødevarerprogrammet (WFP). Det var forventningen, at der i løbet af oktober ville blive fundet en løsning; formentlig med en reduceret international tilstedeværelse. Fra dansk side vil vi følge situationen nøje og har så sent som i sidste uge taget spørgsmålet op med Nordkoreas ambassadør, der var på besøg fra Stockholm. Nordkoreas ambassadør gav udtryk for irritation over en overdreven monitorering af nødhjælpen fra international side. Fra international side er vi dog nødt til at kunne monitorere hjælpen for at kunne sikre, at den når frem til de rette hænder. Hvis WFP fortsat vurderer, at der er behov for hjælp - og under forudsætning af, at internationalt personale vil have mulighed for at monitorere fordelingen af hjælpen - vil Danmark være parat til at yde endnu et bidrag til Nordkorea i år.

Spørgsmål Q

Agter regeringen i forlængelse af opfordringer fra FN's generalsekretær Kofi Annan at øge bevillingen til Niger og andre katastrofeområder syd for Sahara?

Svar:

- Opfordringen fra FN's generalsekretær gælder den såkaldte tresidige trusselsituation i det sydlige Afrika, hvor hiv/aids, fødevarerusikkerhed og svage regeringer truer store befolkningsgrupper. Der er således tale om både humanitære og udviklingsmæssige problemstillinger, der nødvendigvis må ses i et bredere perspektiv end det rent

nødhjælpsmæssige. Danmark giver jo som bekendt betydelig bilateral udviklingsbistand til Afrika. Omkring 60 % af den samlede bilaterale bistand går til Afrika. Prioriteringen af Afrika kommer også til udtryk ved valg af det nye programsamarbejdsland, som bliver et afrikansk land. Afrika vil ligeledes blive tilgodeset på gældslettelsesområdet. – Det er vigtigt at have øje for disse bredere sammenhænge, når vi ser på hjælpen til Afrika, og hvordan vi mere generelt kan gøre de afrikanske lande mindre sårbare.

- Lad mig på det humanitære område først fremhæve de betydelige bidrag – i 2005 i alt 257 mio. kr. - som der fra dansk side hvert år stilles til rådighed som generelle ikke-øremærkede bidrag for FN's humanitære arbejde. Disse bidrag gør det jo muligt for de relevante FN-organisationer, herunder Verdensfødevareprogrammet og UNHCR, at have den fornødne fleksibilitet og råderum til hurtigt at kunne allokere ressourcer derhen, hvor behovene er størst og hvor nye situationer opstår. Disse midler bliver ofte glemt, når vi i den offentlige debat drøfter, om Danmark har bidraget nok i en given situation. Men rent faktisk er de vigtigere for organisationerne end de bidrag, der i årets løb gives til konkrete konfliktsituationer
- Konkret øremærket er der til dato bevilget knap 21 mio. kr. i humanitær bistand til Niger, hvilket betyder, at Danmark ligger ganske godt sammenlignet med ligesindede lande. Udover Niger er der for så vidt angår det vestlige Afrika også bevilget humanitære midler til indsatser i Liberia og Sierra Leone samt et regionalt bidrag til UNHCR's arbejde også i denne del af Afrika.
- Med hensyn til andre katastrofeområder syd for Sahara lad mig særligt nævne, at regeringen allerede har reageret på situationen i Darfur med samlede bidrag på godt 43 mio. kr. og i forhold til situationen i de store søers område (DR Congo og Burundi) med godt 22 mio. kr..

- I udmøntningen af yderligere bidrag gennem FN vil Regeringen have særligt fokus på udviklingen i det sydlige Afrika og Afrikas Horn, herunder som nævnt Etiopien. Jeg regner således med inden længe, når Finansudvalget har givet sin tilslutning til, at der tilføres yderligere midler til katastroferammen, at kunne bevilge 25 mio. kr. som bidrag til Verdensfødevareprogrammets og UNICEF's aktiviteter i det sydlige Afrika.
- Lad mig endelig til sidst også nævne de særlige forpligtelser, som vi fra dansk side føler i forhold til de såkaldte "glemte kriser". Det er vigtigt, at vi ikke lader vores prioriteringer lede af, hvad der alene tiltrækker sig mediernes opmærksomhed. Situationen i DRC – den Demokratiske Republik Congo – er et godt eksempel. Tidligere var krisen i Darfur også upåagtet. Det er vigtigt, at vi også fra dansk side går ind og sikrer støtte til sådanne krisesituationer.

Spørgsmål R

Agter regeringen at yde hjælp til Malawi, hvor en sultkatastrofe ifølge FN truer?

Svar:

- Jeg vil som led i udmøntningen af det nævnte bidrag gennem FN til det sydlige Afrika især se på behovene i Malawi. Herudover vil jeg gøre opmærksom på, at der med henblik på en hurtig reaktion er udnyttet, at danske NGO'er i længere tid har haft en konkret tilstedeværelse i Malawi. Udenrigsministeriet har aftalt med Folkekirkens Nødhjælp, at organisationen anvender 1,5 mio. kr. fra det såkaldte varehjælpsprogram til en hurtig nødhjælpsindsats i landet. Det er endvidere aftalt med ADRA Danmark, at organisationen kan bruge 1 mio. kr. til en fødevareindsats.
- Danmark yder også bistand gennem flere danske NGO'er til udviklingsprojekter i Malawi, som bl.a. sigter på at styrke det lokale beredskab over for tilbagevendende tørkeperioder. I 2004 blev der udbetalt næsten 30 mio. kr. til forskellige projekttyper, herunder til forbedring af fødevarer sikkerheden. Folkekirkens Nødhjælp og ADRA arbejder specifikt med

forbedring af fødevarsikkerhed for udsatte befolkningsgrupper, og de ovenfor nævnte hurtige humanitære bidrag vil supplere organisationernes igangværende udviklingsindsatser.

§06.39.02.10. Ekstraordinære humanitære bidrag (Katastroferammen)

FL05 oprindelig bevilling	494 mio. kr.
Udgifter, flodbølgekatastrofen (Tsunami)	190 mio. kr.
Rest	304 mio. kr.
Administrativ omprioritering fra Bolivia	44 mio. kr.
Overførsel ved aktstykke	106 mio. kr.
I alt overført til §06.39.02.10.	150 mio. kr.
Samlet FL05 bevilling, excl. Tsunami	454 mio. kr.
Samlet FL05 bevilling, ialt	644 mio. kr.
Samlet FL04 forbrug	465 mio. kr.
Samlet FL04 forbrug, excl. Tsunami	455 mio. kr.

Den samlede tilførsel på 150 mio. kr. i 2005 består af

- 112 mio. kr. fra §06.3. Bistand til udviklingslandene (Bolivia 69 mio. kr., Kenya 30 mio. kr., Sri Lanka 13 mio. kr.).
- 38 mio. kr. finansieres uden for udviklingsbistanden.

Af beløbet på 150 mio. kr. under §06.39.02.10. Ekstraordinære humanitære bidrag er 26 mio. kr. allerede anvendt i henhold til gældende bevillingsregler. De resterende 124 mio. forventes anvendt som følger:

Irak, jf. Akt 158 15/6 2005	20,0 mio. kr.
Afghanistan, jf. Akt 159 15/6 2005	20,0 mio. kr.
Hjælp til palæstinensiske flygtninge gennem UNRWA	7,0 mio. kr.
Aktiviteter i Sudan	15,0 mio. kr.
Aktiviteter, primært i øvrige Afrika gennem FN	50,0 mio. kr.
<u>Aktiviteter, primært i øvrige Afrika gennem danske organisationer</u>	<u>12,0 mio. kr.</u>
I alt	124,0 mio. kr.

Udviklingen i den humanitære situation i de enkelte kriser vil kunne nødvendiggøre en omfordeling af midlerne mellem de nævnte områder.